

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu direktive Sveta o spremembi Direktive 77/388/EGS v zvezi z nekaterimi ukrepi za poenostavitev postopka za računanje davka na dodano vrednost in za pomoč pri preprečevanju utaje in izogibanja davkom, ter o preklicu nekaterih odločb o dovoljenju odstopanj

KOM(2005) 89 končno — 2005/0019 (CNS)

(2006/C 65/19)

Svet je 14. aprila 2005 sklenil, da v skladu s členom 93 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o zgoraj omenjenem dokumentu.

Strokovna skupina za ekonomsko in monetarno unijo ter ekonomsko in socialno kohezijo, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 8. novembra 2005. Poročevalec je bil g. PÁLENÍK.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 422. plenarnem zasedanju 14. in 15. decembra 2005 (seja z dne 15. decembra) z 69 glasovi za, 1 glasom proti in 3 vzdržanimi glasovi.

1. Uvod

1.1 Marca 2005 je Komisija predstavila predlog direktive Sveta⁽¹⁾ o spremembi Šeste direktive o DDV (77/388/EGS), s katero bi poenostavili pobiranje davka na dodano vrednost in pomagali pri preprečevanju utaje davkov in izogibanja plačilu le-teh.

1.2 Svet lahko v skladu s členom 27 Šeste direktive o DDV in na predlog Komisije dovoli kateri koli državi članici, da uvede posebne ukrepe za odstopanje od določb Šeste direktive o DDV in tako poenostavi postopek pobiranja davkov ali prepreči izogibanje davkom. Ta določba je bila uporabljena zelo pogosto. Države članice lahko trenutno uporabljajo več kot 140 možnih odstopanj. Komisija predvideva, da se bo število odobrenih odstopanj zaradi novih držav članic povečevalo še naprej.

2. Predlog Komisije — KOM(2005) 89 končno

2.1 V okviru strategije za izboljšanje delovanja sistema DDV na notranjem trgu⁽²⁾ se je Komisija odločila za racionalizacijo tega velikega števila odstopanj. Mnoga so se izkazala kot učinkovita in jih je uporabila več kot ena država članica. Vendar pa Svet vsako prošnjo za takšna odstopanja preuči posebej, zaradi česar je postopek zelo dolgotrajen. Komisija v svojem dokumentu zato predlaga, da se s spremembo Šeste direktive o DDV vsem državam članicam dovoli uporabo najbolj pogosto dovoljenih odstopanj.

2.2 Komisija v svojem dokumentu predlaga, da se v Šesto direktivo o DDV vnesejo naslednje spremembe:

- spremembe pravil glede „razvrščanja podjetij“ in „prenosa delujočega podjetja“, s katerimi bi preprečili neupravičeno korist ali škodo vpletenih strani,
- ukrepi za preprečevanje izogibanja davku na dodano vrednost za investicijsko zlato, ki je nato uporabljeno kot surovina za proizvodnjo izdelkov široke porabe,
- v posebnih primerih ponovna ocena obdavčljive vrednosti blaga ali storitev na osnovi njihove vrednosti na odprtem trgu,

— razjasnitev statusa storitev v zvezi z investicijskim blagom,

— spremembe mehanizma obrnjene davčne obveznosti v določenih industrijskih sektorjih.

2.3 Kar zadeva „razvrščanje podjetij“ glede DDV in „prenosa delujočega podjetja“ Komisija izkorišča priložnost za okrepitev pooblastil državam članicam na tistih področjih, na katerih prihaja do izogibanja in utaj pri plačilu davkov. V svojem predlogu Komisija zato državam članicam dovoljuje, da sprejmejo ukrepe, s katerimi bodo zagotovile, da bo uporaba pravil pravična in ne bo neupravičeno škodila ali koristila tistim, ki jih pravila zadevajo.

2.4 Investicijsko zlato v obliki palic ali ploščic je na primer oproščeno plačila DDV. Ko se zlato prodaja v takšni obliki, da ne moremo več govoriti o investicijskem zlatu — ko se na primer uporabi za izdelavo nakita — je treba plačati DDV. Če stranka za izdelavo zagotovi lastno zlato, se obdavči samo storitev. Zlato samo ni obdavčeno, tudi če je izgubilo status investicijskega zlata in ne izpolnjuje več kriterijev za oprostitvev plačila DDV. To je zloraba, ki jo številna obstoječa odstopanja poskušajo preprečiti. Zaradi tega Komisija predlaga neobvezen predpis, ki bo vsem državam članicam omogočil, da zlato, ki ga vsebuje izdelek, obdavčijo na osnovi njegove vrednosti na odprtem trgu.

2.5 Da bi preprečili izogibanje plačilu in utajo davkov, predlog Komisije omogoča državam članicam — če so izpolnjena dodatna merila — ponovno vrednotenje dobav, ki ga je mogoče izvesti pod tremi natančno določenimi pogoji in samo, če so stranke med seboj kakor koli povezane. Za uporabo omenjenega pravila bodo morale države članice opredeliti to povezavo v skladu s kategorijami, navedenimi v direktivi. Predlog zahteva ponovno vrednotenje na podlagi vrednosti na odprtem trgu. Le-ta vključuje celoten znesek, ki ga mora za blago ali storitev plačati kupec v fazi trženja, v kateri se promet ustvari, v času dobave ter pod pogoji pošteno konkurence. Predlog izrecno navaja, da vrednost na odprtem trgu ne sme biti nižja od stroškov izvedbe dobave za dobavitelja, razen če to upravičujejo tržni pogoji.

⁽¹⁾ KOM(2005) 89 končno.

⁽²⁾ KOM(2000) 348 končno in KOM (2003) 614 končno.

2.6 Komisija predlaga, da popravek odbitkov vstopnega DDV za investicijsko blago v skladu s členom 20 Šeste direktive o DDV lahko na enak način velja za storitve investicijske narave, ki se obravnavajo, kakor da imajo knjigovodsko vrednost stalnega sredstva.

2.7 Istočasno Komisija razširja uporabo neobveznega mehanizma obrnjene davčne obveznosti na določene storitve, namenjene davčnim zavezancem v tistih gospodarskih panogah, pri katerih se je izkazalo, da jih je težko nadzirati. Uporaba tega mehanizma pomeni, da se zavezanost za plačilo davka prenese na prejemnika storitve. Novo pravilo velja za storitve v gradbenem sektorju, za najemanje osebja za opravljanje storitev v gradbenem sektorju, za promet z zemljišči in objekti kot so navedeni v členu 13 (B) (g) in (h), kjer se dobavitelj odloči za obdavčenje v skladu s točko (C) (b) tega člena, ter za dobave odpadkov, odpadnega materiala in materiala, ki nastane pri obdelavi nekaterih od teh odpadnih snovi in ki ga je mogoče reciklirati. Države članice lahko na podoben način uporabijo mehanizem obrnjene davčne obveznosti v posebnih primerih, kjer je dobavo izvedel prodajalec, ki je v finančnih težavah in ni mogel poravnati niti svojih dolgov niti svojih davčnih obveznosti. Uporaba mehanizma obrnjene davčne obveznosti v državah članicah je odvisna od posvetovanja z odborom za DDV.

2.8 Po mnenju Komisije obstaja v skladu s členom 27 Šeste direktive o DDV deset odločb, na katere bi predlog vplival in ki bi jih direktiva posledično razveljavila. Odločb, na katere bi predlog vplival, vendar jih ne bi bilo treba razveljaviti, pa je po ugotovitvah Komisije sedem.

3. Ugotovitve Evropskega ekonomsko-socialnega odbora k predlogu

3.1 Evropski ekonomsko-socialni odbor podpira poenostavitve sistema DDV na notranjem trgu v skladu z določbami sporočila Komisije KOM(2000) 348 končno.

3.2 Evropski ekonomsko-socialni odbor se strinja s Komisijo, da je treba zmanjšati število posebnih ukrepov, ki omogočajo odstopanja od določb Šeste direktive o DDV, saj njihovo število tistim, ki se ukvarjajo s čezmejnimi posli, otežuje razumevanje davčnega sistema. Evropski ekonomsko-socialni odbor podpira predlog, da se na osnovi sprememb in razširitev Šeste direktive o DDV vsem državam članicam dovoli uporabo nekaterih pogosto uporabljenih odstopanj.

3.3 EESO je mnenja, da bodo te spremembe in dopolnila k Šesti direktivi o DDV, če se bodo seveda pravilno izvajala, učinkovit instrument pri obvladovanju težav, povezanih z izogibanjem in utajo davkov.

3.4 Evropsko ekonomsko-socialni odbor nima nobenih pripomb k predlogu Komisije v tistih točkah, ki se tičejo „raz-

vrščanja podjetij“ glede DDV, „prenosov delujočih podjetij“ ter obdavčenja investicijskega zlata, ki se ga uporablja za, na primer, izdelavo nakita. Po mnenju Odbora je predlog logična rešitev prejšnjih pomanjkljivosti.

3.5 Evropski ekonomsko-socialni odbor se strinja, da mora imeti obdavčljivi znesek v določenih primerih, pri katerih obstaja nevarnost davčne utaje zaradi previsokega ali prenizkega vrednotenja storitev, vrednost, ki jo dosega na odprtem trgu. Težave se lahko pojavijo v praksi in sicer pri določanju občutne razlike med vrednostjo storitve in vrednostjo na odprtem trgu, saj tako vrednost na odprtem trgu, ki je odvisna od ocene vpletenih strani, kakor tudi občutna razlika v vrednosti, nista jasno opredeljeni. Evropsko ekonomsko-socialni odbor meni, da bi lahko nejasnosti povzročile negotovost v podjetjih. Pogoj za uporabo tega instrumenta v zakonodaji držav članic bi torej morala biti natančna opredelitev vrednosti na odprtem trgu in kaj se šteje za občutno razliko v vrednosti.

3.6 Evropski ekonomsko-socialni odbor se strinja s Komisijo, da je treba jasno poudariti naslednje: prilagoditev odbitkov vstopnega DDV za investicijsko blago velja tudi za storitve investicijske narave.

3.7 Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenja, da je mehanizem obrnjene davčne obveznosti lahko sredstvo za preprečevanje izogibanja in utaje davkov. Še posebej primeren je, ko je prodajalec v finančnih težavah in obstajajo resni dvomi o tem, da bo sposoben poravnati svoje davčne obveznosti. Praktične izkušnje pri uporabi mehanizma obrnjene davčne obveznosti lahko odkrijejo še druga področja, na katerih bi bilo mogoče razmisliti o njegovi neobvezni uporabi.

4. Splošne ugotovitve Odbora

4.1 Predlog direktive Sveta je s stališča izvedljivosti realističen in v skladu s ciljem Komisije — h kateremu se je Komisija zavezala v svojem sporočilu Svetu in Evropskemu parlamentu z dne 7. junija 2000 — da poenostavi nekatera od številnih odstopanj od Šeste direktive o DDV, ki so trenutno v veljavi. Vendar pa Evropski ekonomsko-socialni odbor poudarja, da bi bila natančnejši pregled zakonodaje o DDV in nadaljnje usklajevanje davčnih pravil veliko koristnejša za doseg enostavnejšega in učinkovitejšega sistema DDV.

4.2 Poudariti je treba, da prevelika kompleksnost evropskih zakonov in direktiv na splošno otežuje njihovo pravilno in hitro izvajanje ter njihovo učinkovito uveljavljanje v državah članicah. V tem smislu je predlog korak v pravo smer, pod pogojem, da ga bodo države članice izvrševale pravilno in dovolj hitro. EESO je mnenja, da bi predlogu morali slediti nadaljnji koraki za poenostavitev skupnega sistema DDV.

V Bruslju, 15. decembra 2005

Predsednica
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Anne-Marie SIGMUND